

พฤติกรรมการเปิดรับสารและความพึงพอใจจากการเก็บใช้วิธีทางโทรทัศน์
ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

นาย สมควร เจริญสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาในสาขาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาการประชารัฐ พันธุ์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-147-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EXPOSURE AND GRATIFICATION OF TELEVISION GAME SHOW
AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS**

Mr.Somkhuan Charoensook

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts**

Department of Public Relations

Graduate School

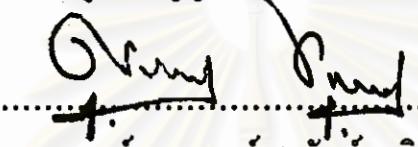
Chulalongkorn University

Academic year 1996

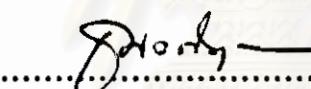
ISBN 974-635-147-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการเปิดรับสารและความพึงพอใจจากการเก็บข้อมูลทางโทรศัพท์
ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร
โดย นายสมควร เจริญสุข
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณรัตน์ ปิตันธน์โอวาท

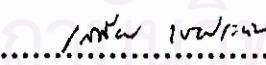
บันทึกวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

 รักษาราชการแทนคณบดีบันทึกวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุดวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชนวดี บุญลือ)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรุณรัตน์ ปิตันธน์โอวาท)

 กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เศศิษร เหยปะทับ)

พิมพ์ต้นฉบับนักศึกษาอวัยวะนิพนธ์ภายนอกในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

สมควร เจริญสุข : พฤติกรรมการเปิดรับสารและความพึงพอใจจากรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร (EXPOSURE AND GRATIFICATION OF TELEVISION GAME SHOW AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS) อ.พีริกษา : รศ.ดร.อรุณรัตน์ ปิลันธโนวาท, 113 หน้า. ISBN 974-635-147-8

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะทางประชากร การเปิดรับสื่อ และความพึงพอใจจากการเปิดรับชั้นรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 450 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การแจกแจงความถี่, ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ค่า t-test, ภักรวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA), ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

ผลการวิจัยมีดังท่อไปนี้

- นักศึกษาส่วนใหญ่เปิดรับชั้นรายการเกมโชว์ในช่วงเวลา 19.01 จนถึงปีก่อนนี้ มีการเปิดรับชั้นรายการ 1-3 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยใช้เวลาในการชั้นรายการมากกว่า 1 ชั่วโมง ต่อครั้ง เนื้อหาที่ชื่นชอบที่สุดคือ "รายการเกมโชว์" ทางไทยทีวีสี ช่อง 9
- นักศึกษาที่มีเพศ, อายุ, สาขาวิชาที่เรียน, อายุพ้องบิดา และมารดาต่างกัน มีการเปิดรับชั้นรายการและความพึงพอใจไม่ต่างกัน แต่นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน มีการเปิดรับชั้นรายการเกมโชว์ ต่างกัน
- การเปิดรับชั้นรายการเกมโชว์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจจากรายการของโซนโซน

พิมพ์ด้นฉบับที่คัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทยในกรอบสีเขียวนี้เพียงแผ่นเดียว

C851483 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION
KEY WORD: MEDIA EXPOSURE / GRATIFICATION / GAME SHOW

SOMKHUAN CHAROENSOOK : EXPOSURE AND GRATIFICATION OF TELEVISION
GAME SHOW AMONG UNIVERSITY STUDENTS IN BANGKOK METROPOLIS. THESIS
ADVISOR : ASSO.PROF.ORAWAN PILUNOWAD, Ph.D. 113 pp.
ISBN 974-635-147-8

The purpose of this research is to investigate the relationship among factors, namely demographic variables, media exposure and gratification of television game show among university students in Bangkok metropolis. Questionnaires devised by the researcher were employed to collect data from a total of 450 samples. Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test One-Way Analysis of Variance (ANOVA) and Pearson's Product Moment Correlation Coefficients were used to analyze data through SPSS for Windows.

The results of the research were as follow :

1. Most students were exposed to television game shows from 7.00 p.m. until the end of the broadcast. They watched the shows 1-3 times per week and spent more than 1 hour per view. The most mentioned reasons for watching were entertainment and relaxation. The most popular game show among students was GAME ZONE from TV channel 9.

2. There were no differences among students of different sexes, ages, fields of study, father's and mother's occupations in terms of game show exposure and their gratification. Media exposure, however, was significantly different among those with different levels of study : freshman, sophomore, junior, and senior.

3. Game show exposure correlated negatively with gratification from viewing.

ภาควิชา การประปาสัมพันธ์ ถายมือชื่อนิสิต นิตติ์ พัฒนา
สาขาวิชา นิเทศศาสตร์พัฒนาการ ถายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดร. นน. ปัจฉิมา
ปีการศึกษา 2539 ถายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม -

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จอุ่ล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.อรุณรัตน์ ปิลันธน์โอวาท อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้เสาะหาในการให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างสูงสุด ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี่ ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ชนวดี บุญถือ ซึ่งกรุณามีเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.เสถียร เแซะประทับ ซึ่งกรุณามีเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้คำแนะนำในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ดร.ชาใจ ชุวิชา คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยของการศักดิ์ไทย ซึ่งท่านได้ให้ความอนุเคราะห์ในเรื่องของเวลาการศึกษา และเวลาในการทำงาน รวมทั้งคำแนะนำที่ดี ตลอดระยะเวลาการศึกษา และสำคัญที่สุดขอขอบคุณสำหรับความช่วยเหลือและกำลังใจที่ดีเสมอมาของเพื่อนร่วมงานทุกคน

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ชาวนิเทศศาสตรพัฒนาการ รุ่นที่ 18 ทุกคนที่เป็น กำลังใจ และมอบประสบการณ์ที่มีค่า รวมทั้งความเป็นเพื่อนที่ดีตลอดระยะเวลาในการศึกษา โดยเฉพาะความช่วยเหลือจาก “น้องجون” และ “น้องเล็ก”

ความซาบซึ้งใจ จากกำลังใจของเพื่อนรักทั้งสอง “ไวท์และแก้ว” ที่เคยร่วมทุกข์ ร่วมสุข จนทำให้ผู้วิจัยมีกำลังกายและกำลังใจทำให้งานวิจัยสำเร็จเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณกำลังใจอันสำคัญ และสูงค่าจากความรัก ความเมตตา และความห่วงใยของพ่อ แม่ พี่นุช และพี่ ๆ ทุกคนในครอบครัว ที่มอบทุกสิ่ง ทุกอย่างที่มีค่าจนทำให้ผู้วิจัยมีความมั่นคง อดทน และพยายาม ต่อสู้ต่อสู้ จนงานวิจัยสำเร็จสมบูรณ์และมีความหมายเป็นอย่างมากต่อครอบครัวของเรา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๑
กิตติกรรมประกาศ	๒
สารบัญตาราง	๓
 บทที่	
1 บทนำ	1
✓ ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน	1
✓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
✓ สมมติฐานในการวิจัย	4
✓ ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
2 ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกเปิดรับสื่อ	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อมวลชน	15
แนวคิดและทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ	17
แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้รับสาร	20
แนวคิดเรื่ององค์ประกอบด้านประเภทและเนื้อหาของรายการแบ่งขั้น ชิงรางวัล	22
3 ระเบียบวิธีวิจัย	34
ประชากร	34
วิธีการสุ่มตัวอย่าง	35
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
✓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
✓ การทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ.....	39
✓ การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
เกณฑ์การให้คะแนนในการวิเคราะห์.....	40
เกณฑ์การแปลความหมาย.....	42
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	42
การประมาณผลข้อมูล	43
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
ตอนที่ 1 ข้อมูลเชิงพรรณนา	45
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน.....	67
 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	88
สรุปผลการวิจัย	89
อภิปรายผล.....	94
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	100
ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนารายการเกนโซร์.....	101
 รายการอ้างอิง	103
ภาคผนวก	107
ประวัติผู้วิจัย	113

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนนิสิต นักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	34
2 จำนวนนิสิต นักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาของเอกชน.....	35
3 แสดงลักษณะการแบ่งมหาวิทยาลัย สาขาวิชา และจำนวนกลุ่มตัวอย่าง....	37
4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามเพศ	45
5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามอายุ	45
6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามชั้นปีที่กำลังศึกษา.....	46
7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามอาชีพของบิดา	47
8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามอาชีพของมารดา.....	48
9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามรายได้ที่ได้รับระหว่างเรียน (ต่อเดือน)	49
10 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามการพักอาศัยระหว่างศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย	50
11 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามการมีเครื่องรับโทรศัพท์ในที่พักอาศัย	51
12 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามการเดือกรับชมรายการเกมโชว์ในช่วงเวลาต่าง ๆ	52
13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามความบอยครึ้งในการชมรายการเกมโชว์.....	53
14 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามระยะเวลาในการเปิดรับชมรายการเกมโชว์แต่ละครั้ง	54
15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามลักษณะในการชมรายการเกมโชว์.....	55
16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่แบ่งตามเหตุผลที่สำคัญที่สุดในการเปิดรับชมรายการเกมโชว์.....	56
17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกรับชมรายการเกมโชว์ที่ออกอากาศ.....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลในการเปิดรับ รายการจากตารางที่ 18	58
19 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดที่จะสมัคร เข้าร่วมแบ่งขันในรายการ	59
20 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลในด้านความคิด ที่จะสมัครเข้าร่วมการแบ่งขัน.....	59
21 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลในด้านความคิด ที่ไม่สมัครร่วมการแบ่งขัน	60
22 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจ ด้านสาระและความรู้จากการเปิดรับรายการเกณฑ์ชี้วัดทางโทรศัพท์	61
23 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจ ด้านความบันเทิงจากการเปิดรับรายการเกณฑ์ชี้วัดทางโทรศัพท์.....	62
24 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจ ด้านประโยชน์ทางวัฒนาจากการเปิดรับรายการเกณฑ์ชี้วัดทางโทรศัพท์	63
25 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นที่มีต่อ รายการเกณฑ์ชี้วัดทางโทรศัพท์	64
26 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่าง ต้องการให้มีการปรับปรุงรายการเกณฑ์ชี้วัดทางโทรศัพท์ ซึ่งต่อเนื่องจาก ตารางที่ 25.....	65
27 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการเปิดรับรายการเกณฑ์ชี้วัด ทางโทรศัพท์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง.....	67
28 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการเปิดรับรายการเกณฑ์ชี้วัด ทางโทรศัพท์ระหว่างนักศึกษาที่ศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน ..	68
29 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พฤติกรรมการเปิดรับรายการเกณฑ์ชี้วัดทางโทรศัพท์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มี อายุต่างกัน	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
30 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเปิดรับรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกัน.....	70
31 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเปิดรับรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในชั้นปีที่ต่างกัน.....	71
32 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเปิดรับรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีอาชีพที่ต่างกัน.....	72
33 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเปิดรับรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มารดาไม่มีอาชีพที่ต่างกัน	73
34 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าวarianceแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเปิดรับรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ที่ได้รับระหว่างเรียนต่างกัน.....	74
35 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเปิดรับรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีที่พักระหว่างเรียนต่างกัน	75
36 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการเปิดรับรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีเครื่องรับโทรทัศน์ในที่พักต่างกัน	76
37 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากการเปิดรับรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ระหว่างเพศชายกับเพศหญิง.....	77
38 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากการเปิดรับรายการเกมโชว์ทางโทรทัศน์ระหว่างนักศึกษาที่ศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
39 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากการเปิดรับรายการเกณฑ์ไว้วางใจระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชญากรรมต่างกัน	79
40 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากการเปิดรับรายการเกณฑ์ไว้วางใจระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในสาขาวิชาที่แตกต่างกัน	80
41 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากการเปิดรับรายการเกณฑ์ไว้วางใจระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกัน	81
42 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากการเปิดรับรายการเกณฑ์ไว้วางใจระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่บิดามีอาชีพที่แตกต่างกัน	82
43 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากการเปิดรับรายการเกณฑ์ไว้วางใจระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มารดาไม่มีอาชีพที่แตกต่างกัน	83
44 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากการเปิดรับรายการเกณฑ์ไว้วางใจระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่างเรียนที่แตกต่างกัน	84
45 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากการเปิดรับรายการเกณฑ์ไว้วางใจระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีพักอาศัยระหว่างเรียนที่แตกต่างกัน	85
46 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากการเปิดรับรายการเกณฑ์ไว้วางใจระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีเครื่องรับโทรศัพท์ในที่พักที่แตกต่างกัน	86
47 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับรายการเกณฑ์ไว้กับความพึงพอใจที่ได้รับจากการรายการเกณฑ์ไว้	87